

Este de două ori în septemana: **Joi-a și Dominec'a**; era candu va pretinde importanța materielor, va esi de trei séu de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune.
 pentru Austria:
 pe anu întregu 8 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 4 fl. v. a.
 „ patrariu 2 fl. v. a.
 pentru Romania și străinatate:
 „ anu întregu 12 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, și de a dreptulu la Reductiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă și corespondintiele, ce privescu Reductiunea, administratiunea séu expeditiua; cătu vor fi defrancate, nu se vor primi, era celu anonime nu se vor publica.

Pentru **anuncio** și alte comunicatiuni de interesu privatu — se responde câte 7 cr. pe linia; **repositiile** se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului câte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Budapesta, in 6 iuniu n. 1874.

Din caus'a serbatorii nostre de luni și a catolicilor de joi, pre cum și pentru absinti'a dlui Redactore, care ieri séra avu nesmintitu a calatori la Aradu, in caus'a fondurilor bisericesci și scolari, acestu nru suntemu nevoiti a-lu dá numai in diumetate de cola. —

Noua ordine de bataia — decretara domni Deákisti guvernamentali in clubulu lor. Nota bene! Credemu că la rondulu nostru destulu am aretatu, camea propriamente Diet'a Ungariei este in conventicululu Deákistiloru. Cea-ce acolo se decerne, se decide pentru Dieta.

Am spusu in nrulu precedentu, că Cas'a reprezentativa a Dietei in cele două din urma sedintie publice ale sale a primitu la propunerea presiedintelui, cumca se nu mai tiena sedintia publica pana nu vor fi passatu sectiunile acele două momentose proiepte de lege, adeca *Novel'a electorale și regularea necompatibilității*, cari mai antaiu au se vina sub discussiunea Casei.

Intr'aceea clubulu deákistu joi-a trecuta — dispuse altfelu. Elu se întielese, la staruiri din partea guvernului, ca — inca mai nainte, adeca indata ce proieptulu de novela va fi trecut numai prin sectiuni, Cas'a se-si deschida sedintiele și se iee la desbatere proieptulu de lege pentru regularea scóleloru medie!

Mai multu: domni stepani ai situatiunei se ingagiara si se pusera a starui si la partit'a stangei centrali, ca — se nu se *dificultedie acestu din urma proieptu de lege*, fiindu că si asi'a trecut prin multe reforte séu censure; ci — se se votedie iute! Adeca — *se se tréca oblu prin aparatulu legelativu magiariu!*

Acést'a nu póte insemná alt'a, de cátu cá: *proiectulu este destulu combinatu din punctulu de vedere alu interesului magiariu*; ér ceialalti trebue luati iute in piclóra.

Dlu min. *Trefort*, mai chiamá, pentru de a constatá acést'a, inca o comisiune séu ancheta partocularia de vr'o 10 membri; dar — nici in acést'a vr'unu romanu séu nationalistu peste totu!

Si apoi — in faci'a acestora fapte, precari le-am potea numi *arbitrari, brutale*, in faci'a acestei procederi — nici morali nici leiali, nici patriotice și nici ecitabili, domni de la potere totu ar dorí ca noi se avemu *incredere in ei*, in intentiunile lor, se fimu linisciti asupra scopurilor lor și intereselor vitali ale nostre! Este pré prostu!

Pre stupidi si pre miserabili, — póte se-i satisfac si acést'a esperiintia: pre ómenii de pricepere, consciintia, onóre natiunale — vrendu nevrendu — cauta se-i vateme de mórte si revólte in cugetu si in sentire.

Paralelu se lucra din partea Deákistiloru, a capacita si castigá pre stangacii centrali și pentru *novel'a electorale*; de buna séma splicandu-se si apucaturele acestei-a totu in contra nationalitatiloru; ba dlu min. *c. Szapáry* mérse pana a dechiará in clubulu-parlamentu, că *nedreptate in privinti'a impartirei cercuriloru electorali propriamente este* — in cátu pentru *capitale*; dar — *acést'a se va corege printr'o lege speciale!*

Acést'a ni spune destulu de chiar, că — nu vor domni de la potere se coréga nedreptatea cea enorme in cátu pentru impartirea cercuriloru — in Transilvania și in graniti'a militarie, căci prin atare corectiune ar castigá nationalita-

tile; vor in sa a corege in capitale, căci prin acést'a castiga guvernulu si — *magiarismulu!*

Din tóte acelea se vede, ce mare, ce urgente este necesitatea de a se aduná iute toti deputatii nationali — toti pau' la celu din urma — in Budapesta si de a se intruni și întielege cu totii, pentru o actiune cátu se póte de activa si eficace — spre paralisarea, séu celu pucinu combaterea și inferarea și blamarea publica a nedreptatii ce se planuesce a ni se face!

Apelamu deci de nou la toti domni deputati si ii rogámu, se nu intardia a se infacisia.

Am indegetatu déjà in nrulu precedentu, că petrecerea principelui *Milanu Obrenovici*, primirea si ovatiunile si onorurile ce i se fecera in Bucuresci, au implutu pre amabili si — amicalii vecini de neacasu si volinisce.

E bine asi'a! éaci numai astmodu potit se resufe de sub masca — violenti'a farisei lor.

E bine, cá o data si guvernulu de astadi alu Romaniei, aretatu si bucinatu lumei cu atát'a consecintia de reactionariu, nepatriotecu și supusu orbu influintieloru straine, — o data ajunse a pune la proba sinceritatea veciniloru amici si patroni ai sei.

Altu cum vecinii cei ingamfati, patronii cei rafinati, nu e indoiéla cá au cauza de a fi necesiti și nelinisciti pentru cele ce cu unu feliu de ostentatiune se petrecura in Bucuresci, éaci — óta si o depesia din Belgradu ce ni anuncia:

„Principele Milanu a dechiaratu deputatiunei regnicolarie ce-lu intempina la sosire in tíera, cumca uniculu mare rezultatu a calatoriái sale este, aliant'a serba-romana, sigilata in Bucuresci.“ —

In *Camer'a din Bucuresci*, alalta-ieri se incepú desbaterea asupra junctiuniloru de cá ferato romane cu Austro-Ungaria, in unulu si acelasi tempu pre la Rusiavia si pre la Brasiovu. Dintre oratorii, cari vorbira pana aci, Boerescu, Lahovari și Epureanu pledara pentru, ér Bratianu, Blaromberg și Manu si-redicara vocea contra junctiunii pro la Brasiovu. Dupa desbateri aprige, deschidendu-se cestiune de cabinetu, *Camer'a* a luat in consideratiune proieptulu de junctiuni cu 75 contra 34 voturi, si se incepú desbaterea speciale. —

In *Francia*, situatiunea nu e inca lamurita. Intre centrulu stangu si celu dreptu se incerca apropiare si consolidare pentru a paralisá intentiunile de restaurare a Monarchiei, si specialmente ale Bonapartistiloru, cari pasiescu fórtu nedumorisu intru realizarea scopului lor. Pentru consolidarea acestora centre, in o programa comuna, sunt in se pucine prospepte. Nici unulu nici celu alaltu nu voiescu a face primulu pasiu spre apropiare, ci continua a-si face imputári imprumutatu, cá sunt legati pré tare de partitelo extreme. —

Discussiunea asupra *legii electorali*, dede materia partiteloru, spre a aruncá unele asupra altor'a pecatele trecutului. Se intentiunea prin acést'a lege electorale adeca restriptiunea sufragiului universalu. Atare stirbire in se póte fi numai in favorea monarchistiloru; de aceea Republicanii, nu numai combatu restriptiunea sufragiului universalu, ci ei combatu și disputa si aceea, cá dóra reprezentantii poporului, alesu pro bascu sufragiului universalu, ar avea dreptulu d'a votá restriptiunea aceluasi sufragiu. —

Procandu spiritele sunt fórtu iritate si multi neorientati, Thiers si Gambetta tieniu vorbiru ocazionali, nis unindu-se fiacare din alu seu punctu de vedere a convinge pre cetatieni, cá unu ca forma de guvernare posibilu este Republic'a.

In *Spania* este o incurcatura si mai mare; cáci pre caudu Carlistii totu perdu din terenu si se retragu in munti printre plaiuri,

pre atunci totusi nu se póte consolidá Republic'a, ba chiar se ivescu nainte chiar altu naluca — candidatur'a unui Hohenzollern la tronulu Ispaniei, isvorulu siroieloru de sange din 1870. —

Alegerea din Radna si o reprivire si constatare.

Budapesta, in 5 iuniu n. 1874.

Firulu electricu — pentru nrulu precedentu — a intardiatu a ni anuncia; dar cu atátu mai respicatu ni aréta si descrie — pentru acestu de facia nru, corespondinti'a mai de la vale, din Radna, rezultatu alegerei de deputatu, de marti-a trecuta, in acelu locu, *triumfulu partitei nationali*, in persón'a fratelui nostru loane *P. Desseanulu*, in contra tuturor uneltiriloru domniloru de la potere.

„Lupta grea s'a luptatu.“ — ni dice dlu corespondinte alu nostru: ér noi respondemu: — *„si rezultatu bunu s'a dobanditu; — se tráiescu parti'a nationalu!“*

Insa — lupt'a precum si invingerea — nu sunt calificate, d'a ne lasá se incheiamu cu atát'a; din contra natur'a lor, imprejurările ce premersera, impunu oficiulu, d'a stá unu picutiu pre locu, si d'a aruncá o privire retrospectiva, spre a constatá: De unde am plecatu? Cum am calatoritu? si — Unde am ajunsu?!

De repetite ori, fruntasii inteligintiei romane din comitatulu Aradului, mai nainte d'a pasí la alegerile pentru Diet'a tieriei, au facutu pactu cu fruntasii partitei magiare de la potere, cu astfelu de ingagiamentu, ca — din *siesse* cercuri electorali ale comitatului, in cari tóte Romanii facu maioritatea absoluta, dóuc se céda la dispusetiunea celoru de la potere, nu numai nepunendu in acelea alu seu propriu candidatu nationale, ci — impedecandu chiar in totu modulu, ca nici cerculu sén vr'o fractiune nationale din acela, se nu puna atare; ér domni magiari de la potere de alta parte oblegandu-se — nu numai a nu pune in celelalte patru cercuri candidatu de a loru partita, ci — de s'ar pune particularminte atare candidatu, unui atare a-i denegá tóta spriginirea.

Prin astfelu de pactu — a nume alegerile de la 1869 au decursu fórtu in regula si linisce, si — autorii pactului s'au crediutu indreptatiti a-si formá unu feliu de meritu straordenariu pentru acestu succesu.

De aceea mai tardiu idei'a de atare pactu s'a aplicatu mai de parte — a nume la candidarea si alegerea pentru posturile municipali in comitatu. Si aci a mersu cum a mersu lucrulu, éaci — posturi erau multisióre, ér concurinti din partea romana — nu tocmai pré multi! In acést'a — din urma privintia in sa domni magiari de la potere, curendu s'au abatutu de la pactu, ne mai voindu a-lu respectá la aperturile ce se nascura succesivminte.

Ei, dar nici la alegerile din 1872 ei — nu tienia strinsu cu tóta onórea si rigorea stipulatiunile pactului; éaci in cerculu Siriei, punendu-se candidatul nostru nationale dintr'o parte óresi-care cotra-candidatu guvernamentale, in persón'a faimosului renegatu *Nistoru*, tote organele si toti partisanii din cecu ai celoru de la potere, pe facia ca si din tóte poteriile, sprigmira acea candidatura.

Cu tóte, acele casuri, prin rabulistic'a magiara se mai poteau mistificá;

pre candu casulu alegerei mai próspepe, de care luaramu *notitia* mai susu, a constatatu in celu mai flagrante modu calcarea pactului prin domni magiari de la potere.

Dupa acestu casu, dupa acést'a constatare, a mai vorbí de essistinti'a si tierenerea acelu pactu, este — a se minti din adinsu.

Dar unii magiari déjà au ajunsu a crede, cá *nu mai au trebuintia de romani* si nici d'o consideratiune pentru ei!

Noi, — onorabili cetitori ai Albinei si-vor aduce dóra a minte, cum la timpulu seu am evitatu a luá la speciale, agera critica pactulu fruntasiloru nostri din Aradu cu domni magiari, si cum noi chiar candu am fost moralminte constrinsi a publicá câte o corespondintia criticatória de acelu pactu, pururi ne-am trudit a apretini greutatea imprejurári. Astadi, dupa amarele esperintie ce feceram, asi'a credemu, cá — nu mai póte se fie consideratiune, carea se ni mai impuna reserva si se ne faca a inchide unu ochiu la judecarea referintieloru din Aradu intre Romani si intre domni magiari.

Déca domni magiari din Aradu, acum cáti-va ani, ei insisi au cerutu a face pactu cu Romanii in faci'a alegeriloru, apoi — n'a fost, n'a petutu se fie pentru alt'a, de cátu pentru cá *ii-au ténutu pre Romani tari, si-poterici*, ér pre sine mai slabi, de cátu ca se fie cutesatu a-i luá in piclóra si a-i dripi fora crutiare, ca si in Carasiu si Temesiu.

Apoi — este naturalu; pentru cá — nu de ieri-alalta-ieri, ci — cam de vr'o 50—60 de ani, Aradulu s'a fost facutu focariulu inteligintiei romane, centrulu pulsetiunei nostre nationali, si — in câte-va scurte epoce, candu tocmai nisce barbati romani ageri dau tonulu in Aradu, chiar domni magiari avura a cunosce, cá ce va se dica pusetiunea din Aradu in stepanirea Romaniloru!

De aceea domni magiari, pre candu cu o mana pactau, cu cealalta — corumpeau si spargiau! Am potea dá dovedi multe si si ecitanti despre acést'a; dar va ajunge a cíta: numirea dlui *Sig. Popoviciu*, ca a unui nationalistu opusetiunale — de presiedinte la tribunalulu din B-Ineu, atragerea din tote poteriile a dlui *Laz. Ionescu* din taber'a nationale, — amesteculu celu aprigu in alegerea de episcopu romanu de asta tótna.

Paralelu, partea remasa neclintita in taber'a nationale, a pornitu dupa devis'a timpului mai nou: *a se emancipá materialminte*, adeca: in ruptulu capului a castigá avere; ér pana a o castigá, a cam pune in cuiu caus'a nationale! Asi'a voni pusa in cuiu — mai antaiu de tóte — biét'a *Associatiune* nationale pentru cultur'a poporului romanu, apoi — altele si altele!

Tóte acestea au ajutat si contribuitu a descompune solidaritatea nationale, cáci a distrasu pre cei mai multi de la cauza, compromitiendu astfelu afundu — tari'a si védi'a nationale in Aradu!

Astfelu am ajunsu, de domni — credu déjà, a nu mai avé nici de a se teme, nici de a trebui se mai iee in vr'o consideratiune pre Romani!

Sé nu ni dica nimenea, cá — nu este asi'a; cáci tóta lumea scia, toti vediura cu ochii si seconvinsera prin fapte, cá — este asi'a. Dar — cei buni, cei de anima curata, judece acuma dupa cele vediute si patite, judece bine, recunosca retacirea si — faca-si detorinti'a, incependu din nou.

